

## Burgemeester & wethouders

**Datum 18 maart 2024**

### Onderwerp

Onderhoud beschoeiingen en duurzame oeverconstructies

### Wij willen

de oeverconstructies langs watergangen duurzaam onderhouden, zowel door langdurige instandhouding als door waarde toe te voegen aan biodiversiteit en de groenblauwe dooradering.

### Wij besluiten

1. Planmatig de oeverconstructies van Hoogeveen te onderhouden en vervangen
2. Geen onderhoud uit te voeren aan beschoeiingen, tenzij dit noodzakelijk is vanwege veiligheidsaspecten en functionaliteit.
3. De benodigde werkzaamheden voor vervanging van de beschoeiing gelijkmatig te spreiden over een periode van 10 jaar
4. Voor de jaarschijven 2025, 2026, 2027 en 2028 een investeringskrediet van € 236.420 op te nemen in de kadernota en dit integraal af te wegen in de kadernota.

### Want

- 1.1. *Planmatig onderhoud is nodig om ervoor te zorgen dat oeverconstructies functioneel en veilig blijven*
  - a. De vervangingsopgave is groot. Tegelijkertijd is de functie van beschoeiingen en oeverconstructies veranderd vanwege door veranderende visie op watergangen, oevers en biodiversiteit. Daarom vraagt dit om een planmatige aanpak over het gehele areaal.
- 2.1. *Vanwege de ontwikkelingen ten aanzien van groenblauwe structuren en biodiversiteit willen we minder harde overgangsconstructies tussen water en oever.*
  - a. Op veel locaties waar een beschoeiing aanwezig is, heeft deze relatief weinig functie. We willen bewust de afweging maken of we ruimte kunnen creëren voor een natuurlijke oever of dat het noodzakelijk is een beschoeiing te behouden (veiligheid, functionaliteit talud en watergang).
- 3.1. *De grootte van de vervangingsopgave vraagt om een langere aanpak dan de genoemde 5 jaar in de inspectierapportage.*
  - a. Dit biedt tevens de mogelijkheid om de noodzakelijke investeringen te spreiden en te dempen.
- 4.1. *Om de meest urgente locaties aan te pakken is een investering noodzakelijk*
  - a. Bij het opstellen van het onderhoudsprogramma prioriteren we de werkzaamheden op basis van veiligheidsaspecten en functies. Om voortvarend de urgente plekken aan te pakken is voor elk jaar eentiende deel van de investeringsbehoefte noodzakelijk.

### Maar

Door bewust te kiezen voor locaties waar beschoeiing mag bezwijken ontstaat een ander beeld van de oever. Het bezwijkproces vindt ongecontroleerd plaats. Dat kan daardoor ook een plotselinge bezwijking zijn. Dit kan gevolgen hebben voor bijvoorbeeld het doorstroomd profiel van de watergang. Wanneer dit onverhoopt tot een te beperkte functie van de watergang leidt zijn er herstelmaatregelen nodig waarvoor op voorhand geen financiële dekking is.

Met het in beeld brengen van de urgente locaties is nog geen budget beschikbaar om die in 2024 al aan te pakken. Daardoor bestaat een risico dat in 2024 een beschoeiing bezwijkt, waardoor we niet hebben voldaan aan de gemeentelijke zorgplicht. Wanneer uit de analyse blijkt dat er delen met spoed vervangen moeten worden, zal buiten dit voorstel om aanvullend budget worden gevraagd voor 2024.

Het niet vervangen van oeverconstructies kan tot gevolg hebben dat oevers bezwijken, waarna een natuurlijke oever ontstaat. Deze oever is niet automatisch geschikt als natuurvriendelijke oever. Op kansrijke plekken kunnen deze oevers verder ontwikkeld worden. Hiervoor is in dit voorstel geen budget gereserveerd.

### **Achtergrond**

In 2023 zijn de 28 kilometer beschoeiing geïnspecteerd, deze zijn over het algemeen in slechte staat. Uit die inventarisatie blijkt dat een groot aantal beschoeiingdelen op korte termijn vervangen moet worden om het bestaande beeld te behouden. Voor een deel van de beschoeiingen geldt dat ze vervangen dienen te worden. Er zijn echter ook locaties waar de beschoeiingen geen functie- of veiligheidsdoel dienen.

Door bewust de beschoeiingen niet te vervangen op locaties zonder functie- of veiligheidsdoel, ontstaat op termijn een natuurlijke oever. Deze biedt meerwaarde voor de natuur, met een beperkt functieverlies van de oever zelf. Op de investeringsbudgetten levert dit een besparing op.

Een natuurlijk gevormde oever kan ook de biodiversiteit stimuleren. Door de oever verder aan te passen kan deze nog geschikter gemaakt worden voor het stimuleren van biodiversiteit. We spreken dan over een natuurvriendelijke oever. Het creëren van natuurvriendelijke oevers vraagt om een extra inspanning, die los staat van de vervangingsopgave waar dit collegevoorstel over gaat.

### **De financiële gevolgen zijn**

We nemen voor de jaren 2025 tot en met 2028 jaarlijks een investeringsbudget op van € 236.420. Daarnaast zal voor de jaren 2029 tot 2035 datzelfde bedrag benodigd zijn om de arealen op orde te krijgen.

Voor de interne uren is jaarlijks een bedrag van € 3.000 benodigd.

De afschrijvingstermijn voor beschoeiingen is 20 jaar.

### **Alternatieven**

We kunnen ook de beschoeiingen 1 op 1 vervangen. Dit vergt een grotere investering, die niet altijd vanuit functionaliteit te verantwoorden is. Daarnaast wordt de koppelkans met de biodiversiteitsopgave niet verzilverd.

### **Communicatie**

Het is nodig om met aanwonenden te communiceren over de staat van de beschoeiingen en welke werkzaamheden er staan te gebeuren. Ook is het nodig om inwoners te informeren over het laten ontstaan van natuurlijke oevers en de voordelen voor de biodiversiteit.

### **Bijlagen**

Geen